

Gulay usko

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69; 28-37-04; 28-90-17

Telex: 816-436

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefax: 29-40-89

BS/127/43/91

STANDARD ŻYCIA LUDNOŚCI

W W MARCU 1991

Komunikat z badań

Warszawa, kwiecień 1991 r.

Przekonanie o trudnych warunkach życia, brak wiary w ich rychłą poprawę, zmęczenie zaciskaniem pasa i borykaniem się z codziennymi kłopotami - to dominujące odczucia polskiego społeczeństwa¹. Tylko niewiele więcej niż jedna trzecia badanej populacji jest przekonana, iż w ich otoczeniu dominuje wiara, że jest ciężko, ale trzeba ponieść te ciężary po to, aby w przyszłości było lepiej (tab. 1). Ponad połowa natomiast wątpi, by obecne wyrzeczenia zaowocowały kiedyś poprawą.

Tabela 1

w procentach

Postawy ludzi z otoczenia badanych	Wskazania respondentów według terminów badań:							
	III ⁻ 90	V ⁻ 90	VII ⁻ 90	IX ⁻ 90	X ⁻ 90	XI ⁻ 90	I ⁻ 90	III ⁻ 91
Uważają, że jest ciężko, ale trzeba ponieść ciężary po to, aby w przyszłości było lepiej	53	45	39	45	45	42	39	35
Uważają, że jest ciężko, ale nie bardzo wierzą, że obecne wyrzeczenia przyniosą poprawę	38	47	53	45	45	46	50	56
Inna odpowiedź	3	2	2	2	1	1	2	1
Brak opinii	6	6	6	8	8	10	8	8

Od stycznia zwiększył się nieco (o 6) odsetek pesymistów, jednocześnie zmalał (o 4) tych, którzy widzą sens wyrzeczeń. Jeszcze większe są różnice w porównaniu z zeszłym rokiem - proporcje między tymi dwiema grupami były odwrotne: dominowało (53%) przekonanie o konieczności ponoszenia ciężarów, mniejszość zaś (38%) wątpiła w przyszłą poprawę uzyskaną drogą wyrzeczeń.

Ponad dwie trzecie (68%) respondentów określa obecne materialne warunki życia społeczeństwa jako złe, - przy czym dwukrotnie częściej wybierano odpowiedź "raczej złe" (30%) niż "bardzo złe" (15%). Co piąty badany wybrał neutralne określenie standardu życia ludności ("ani dobre, ani złe"), a tylko nieliczni (6%) oceny pozytywne (tab. 2).

¹ Sondaż "Aktualne problemy i wydarzenia" (14) - zrealizowano w dniach 15-19 marca 1991 r. na 1500-osobowej ogólnopolskiej próbie losowej dorosłej ludności.

Tabela 2

w procentach

Ocena materialnych warunków życia społeczeństwa	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	III '90	IV '90	V '90	VI '90	VII '90	IX '90	X '90	XI '90	I '91	II '91	III '91	
Bardzo dobre	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Dobre	1	2	1	2	1	1	1	1	1	3	1	
Raczej dobre	5	6	5	6	4	4	4	3	5	5	5	
Ani dobre, ani złe	20	21	20	19	18	22	22	13	20	17	21	
Raczej złe	33	33	32	31	32	33	30	35	31	29	30	
Złe	25	21	24	27	27	26	24	28	27	26	23	
Bardzo złe	10	11	13	12	14	10	13	16	9	13	15	
Trudno powiedzieć	5	6	5	5	4	3	6	4	6	6	5	

Tabela 3

w procentach

Prognoza materialnych warunków życia społeczeństwa w ciągu dwóch lat	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	III '90	IV '90	V '90	VI '90	VII '90	IX '90	X '90	XI '90	I '91	II '91	III '91	
Zdecydowanie się poprawią	4	6	4	4	3	3	3	3	2	3	2	
Raczej się poprawią	38	44	34	36	35	34	35	34	36	30	32	
Pozostaną bez zmian	15	19	17	16	14	17	17	18	15	17	18	
Raczej się pogorszą	19	19	22	22	23	23	21	15	20	23	22	
Zdecydowanie się pogorszą	8	6	7	8	8	7	6	5	6	10	7	
Trudno powiedzieć	14	5	17	13	16	16	18	24	21	17	18	

W ciągu roku rozkłady procentowe ocen nie zmieniały się istotnie. Wahania dotyczyły jedynie dwóch grup: wybierających oceny średnie i złe, przy utrzymującej się cały czas zdecydowanej przewadze tych drugich (najwięcej było ich w listopadzie ub.r.).

Poprawy warunków życia ludności w ciągu najbliższych dwóch lat oczekuje jedna trzecia ankietowanych (tab. 3), niewiele mniejsza grupa (29%) - pogorszenia, a stabilizacji - 18%. W porównaniu z nastrojami sprzed roku wyraźnie zmalał optymizm - częściej niż obecnie występowała wiara w lepszą przyszłość, rzadziej zaś przekonanie, że sytuacja jeszcze się pogorszy. Rozkład procentowy ocen z lutego i marca tego roku jest najmniej korzystny w rozpatrywanym okresie, z tym że od lutego nieco zmalał (o 4) odsetek spodziewających się pogorszenia.

Tak więc zdecydowana większość badanych uważa, że ludziom żyje się źle - jednocześnie powszechne (77%) jest przekonanie, że o ludzi znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji rząd troszczy się za mało. Tylko 18% uznaje zakres działań rządowej polityki socjalnej za wystarczający, a bardzo nieliczni (2%) - za zbyt duży (tab. 4).

Tabela 4

w procentach

Odpowiedzi na pytanie: "Czy o ludzi żyjących w najtrudniejszych warunkach rząd troszczy się za bardzo, wystarczająco, czy za mało?"	Wskazania respondentów według terminów badań:		
	IX'90	XI'90	III'91
Za bardzo	3	3	2
Wystarczająco	31	26	18
Za mało	64	70	77
Brak opinii	2	2	2

Wyraźny jest rosnący brak aprobaty zakresu rządowej polityki socjalnej - w ciągu pół roku odsetek uznających go za odpowiedni istotnie zmalał (o 13), a jednocześnie o tyle samo wzrosła dezaprobata.

Problemy ze sfery polityki społecznej znalazły się na drugim miejscu (za gospodarką) wśród priorytetowych, według ankietowanych, zadań rządu - wymieniło je 38%. Najczęściej zgłaszano

następujące kwestie: — warunki życia ludzi, wzrost stopy życiowej - 11%; — pomoc ludziom najuboższym, podwyższenie rent, emerytur - 9%; — budownictwo mieszkaniowe, możliwość uzyskania mieszkań - 7%; — wyższe zarobki, dochody - 7%².

Oczekiwania zajęcia się sprawami socjalnymi w szerszym zakresie są zapewne w przypadku znacznej części respondentów związane z ich niezadowoleniem z własnej sytuacji. Prawie połowa badanych jest bowiem przekonana o pogarszaniu się warunków życia ich rodzin w ciągu ostatnich kilku miesięcy (tab. 5). Niewiele mniejszy (o 40) jest odsetek deklarujących stabilizację, a tylko 12% mówi o poprawie. Rozkład procentowy opinii jest podobny jak rok temu.

Tabela 5

w procentach

Ocena zmian sytuacji materialnej rodziny w ostatnich miesiącach	Wskazania respondentów według terminów badań:										
	III 90	IV 90	V 90	VI 90	VII 90	IX 90	X 90	XI 90	I 91	II 91	III 91
Poprawa	10	11	10	9	7	9	11	8	10	11	12
Bez zmian	38	40	40	38	34	43	38	36	40	37	40
Pogorszenie	48	44	47	50	57	46	47	51	45	49	46
Brak opinii	3	4	3	3	2	2	4	4	5	3	2

Niewiele rodzin spodziewa się rychłej poprawy - ponad jedna trzecia (38%) respondentów nie przewiduje w najbliższym czasie żadnych zmian. Odsetek spodziewających się pogorszenia jest większy (26) niż oczekujących poprawy (19).

Prognozy respondentów co do ewentualnych zmian poziomu życia ich rodzin w porównaniu z opiniami sprzed pół roku są nieco bardziej optymistyczne - odsetek oczekujących poprawy jest obecnie o 5 większy (tab. 6).

Do rzadkości należy uznanie przez ankietowanych własnej sytuacji finansowej za dobrą - tylko 11% stwierdziło, że pieniędzy w minionym miesiącu "wystarczyło na wszystkie bieżące wydatki, można było nawet zaoszczędzić". Większość (60%) zmieściła się w miesięcznym budżecie, lecz z trudem, a ponad jednej czwartej (28%) pieniędzy zabrakło (tab. 7).

² Zob. "Opinia społeczna o rządzie" - komunikat z badań CBOS, marzec 1991 r.

Tabela 6

w procentach

Przewidywania zmian sytuacji materialnej rodziny w najbliższych miesiącach	Wskazania respondentów według terminów badań:					
	IX'90	X'90	XI'90	I'91	II'91	III'91
Poprawi się	14	18	16	18	18	19
Nie zmieni się	37	32	30	33	36	38
Pogorszy się	29	29	28	27	24	26
Brak opinii	19	23	26	22	22	17

Tabela 7

w procentach

Opinie o sytuacji finansowej w minionym miesiącu	Wskazania respondentów według terminów badań:						
	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	III'91
Wystarczyło, można było nawet trochę zaoszczędzić	17	16	17	13	12	16	11
Wystarczyło, choć ledwo, ledwo	55	58	56	56	55	53	60
Zabrakło, trzeba było pożyczyć lub sięgnąć do oszczędności	28	25	27	31	32	30	28

W ciągu roku występowały wahania w liczebności tych trzech grup - w marcu zeszłego roku badani nieco częściej (o 6 punktów procentowych) deklarowali brak kłopotów finansowych, a odsetek tych, którym z trudem starczyło do pierwszego był o 5 mniejszy.

Wielu rodzinom pieniędzy brakuje, natomiast trudności z codziennymi zakupami są odczuwane znacznie rzadziej. Powszechnie (86%) ankietowani stwierdzali, że brak pieniędzy jest bardziej dokuczliwy niż braki w zaopatrzeniu. Bardzo rzadko (8%) występuje obecnie opinia, że żaden z tych dwu aspektów codzienności nie jest dla respondenta uciążliwy (tab. 8). Niewątpliwie lepsze funkcjonowanie rynku spowodowało, że o niedostatkach finansowych respondenci mówią obecnie znacznie częściej niż rok temu, rzadziej natomiast wybierają odpowiedź "jedno i drugie jest równie dokuczliwe"³.

³ Oceniając skutki realizacji planu Balcerowicza, 94% badanych uznało, że zaopatrzenie rynku poprawiło się; zdaniem większości (80%) zarobki i dochody ludności pogorszyły się; niecała połowa (45%) uznała, że zmalała siła nabywcza złotówki - zob. "Opinia społeczna o sytuacji i polityce gospodarczej" - komunikat z badań CBOS, kwiecień 1991 r.

Tabela 8

w procentach

Odpowiedzi na pytanie: "Co jest obecnie bardziej dokuczliwe dla Pana(i) i Pana(i) rodziny: brak pieniędzy czy braki w zaopatrzeniu?"	Wskazania respondentów według terminów badań:			
	III '90	IV '90	VII '90	III '91
Bardziej brak pieniędzy	69	68	81	86
Bardziej braki w zaopatrzeniu	4	4	2	1
Jedno i drugie jest równie dokuczliwe	18	14	10	4
Ani jedno, ani drugie nie jest specjalnie dokuczliwe	7	11	5	8

Oceniając swoją sytuację materialną, badani najczęściej (52%) stwierdzają, że ich standard materialny jest przeciętny, średni, ponad jedna trzecia uznaje go za zły, tylko co dziesiąty - za dobry (tab. 9). W porównaniu z opiniami sprzed roku wystąpiły bardzo nieznaczne zmiany - odsetek niezadowolonych zmalał o 3, a określających swoje warunki jako przeciętne o tyle samo wzrósł.

Tabela 9

w procentach

Ocena własnej sytuacji materialnej	Wskazania respondentów według terminów badań:								
	III '90	IV '90	V '90	VI '90	IX '90	X '90	XI '90	XII '90	III '91
Bardzo zła	3	7	8	7	5	8	8	7	7
Zła	11 } 36	12 } 35	13 } 37	14 } 39	12 } 33	12 } 36	11 } 34	13 } 35	13 } 37
Raczej zła	22	16	16	18	16	16	15	15	17
Średnia	49	50	49	50	52	50	53	52	52
Dość dobra	10	9	9	6	8	7	7	7	6
Dobra	4 } 14	5 } 15	5 } 14	4 } 10	5 } 13	7 } 15	5 } 13	4 } 12	5 } 11
Bardzo dobra	0	1	0	0	0	1	1	1	0

Niezadowolenie ze standardu życia częściej deklarują ankietowani zamieszkali na wsi niż w miastach (odpowiednio 46 i 31%)⁴. Również wykształcenie ma istotny wpływ na formułowane oceny - im jest wyższe, tym rzadziej są one złe (45% - respondenci z wykształceniem podstawowym wobec 17% - z wyższym).

Oceniając przedstawione w komunikacie wyniki sondażu, należy niewątpliwie brać pod uwagę względność ocen - uznanie standardu za dobry czy zły zależy nie tylko od poziomu finansowego, ale i od pułapu potrzeb. Nie zmienia to jednak faktu, że dość powszechne jest niezadowolenie z warunków materialnych i brak wiary w szybką ich poprawę.

⁴ Dane z uwzględnieniem różnicowań społeczno-demograficznych są zawarte w tabelach aneksu.

ANEKS

Tabela 1

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Które z następujących stwierdzeń jest najbliższe temu, co mówią Pana(i) znajomi i ludzie, z którymi Pan(i) rozmawia?</i>				Liczba osób
	A	B	C	brak opinii	
Ogółem	34	56	1	8	1497
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	38	55	1	6	716
Kobiety	32	56	1	11	781
<u>Wiek</u>					
Do 24	32	57	0	11	175
25-29	30	61	0	9	139
30-39	35	60	2	3	358
40-49	34	60	1	5	268
50-59	36	55	0	9	222
60 lat i więcej	38	45	2	15	335
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	29	61	1	10	629
Miasto	38	52	2	7	868
<u>Wielkość miasta</u>					
Do 20 tys.	35	61	0	4	179
21-100	43	48	2	7	253
101-500	34	52	1	12	250
501 tys. i więcej mieszkańców	42	50	4	3	186
<u>Region</u>					
Środkowy (Warszawa)	34	55	4	8	262
Północno-wschodni (Białystok)	27	56	0	17	120
Północny (Gdańsk)	43	50	2	4	143
Południowy (Katowice)	39	50	0	10	254
Południowo-wschodni (Kraków)	32	60	1	7	244
Środkowowschodni (Lublin)	24	69	0	7	103
Środkowozachodni (Poznań)	38	53	0	8	195
Południowo-zachodni (Wrocław)	33	60	1	6	176
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	32	56	1	11	622
Zasadnicze zawodowe	31	60	2	8	372
Średnie	37	56	1	5	396
Wyższe	51	43	2	4	105
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>					
Inteligencja, kadra kierownicza	42	52	2	4	83
Pozostali umysłowi	39	56	1	4	305
Pracownicy handlu i usług	36	54	0	10	102
Robotnicy wykwalifikowani	35	55	1	9	382
Robotnicy niewykwalifikowani	37	56	1	6	241
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	28	53	3	16	64
Rolnicy	24	61	2	14	257
Prywatni przedsiębiorcy	39	55	4	2	56
<u>Dochody osobiste respondenta</u>					
Do 450 tys. zł	23	68	0	9	91
451-700	30	57	1	12	358
701-950	36	54	1	8	272
951-1200	35	57	2	6	285
1201-1450	38	51	1	10	185
1451-1700	37	55	2	6	101
1701-1950	34	60	1	4	70
1951-2200	41	54	3	2	59
Powyżej 2200 tys. zł	44	47	3	7	73
<u>Ocena warunków materialnych</u>					
Złe	22	68	1	9	557
Średnie	39	51	1	8	759
Dobre	53	39	1	7	180
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
NSZZ "Solidarność"	42	53	1	4	147
Skupionych w OPZZ	34	61	1	4	82
Innych	29	59	2	9	42
Nie należący do żadnych	34	56	1	9	1216
<u>Kierunek rozwoju sytuacji w kraju</u>					
Dobry	59	35	1	6	567
Zły	15	76	1	7	554
Trudno powiedzieć	26	58	2	14	375

A - Jest ciężko, ale trzeba ponosić te ciężary po to, aby w przyszłości było lepiej

B - Jest ciężko i nie bardzo wierzę, że obecne wyrzeczenia przyniosą poprawę

C - Inne odpowiedzi

Tabela 2

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Jak Pan(i) ogólnie ocenia materialne warunki życia ludzi?</i>				Liczba osób
	dobre	ani dobre, ani złe	złe	brak opinii	
Ogółem	7	21	66	5	1499
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	6	22	67	4	715
Kobiety	7	21	66	7	784
<u>Wiek</u>					
Do 24	11	26	54	9	175
25-29	4	16	72	8	139
30-39	5	20	73	2	358
40-49	5	20	70	5	268
50-59	6	20	70	4	222
60 lat i więcej	9	26	58	8	337
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	4	20	69	7	629
Miasto	9	22	64	5	870
<u>Wielkość miasta</u>					
Do 20 tys.	6	17	71	5	179
21-100	12	22	63	3	254
101-500	7	22	65	6	252
501 tys. i więcej mieszkańców	9	29	58	5	185
<u>Region</u>					
Środkowy (Warszawa)	7	26	59	8	261
Północno-wschodni (Białystok)	7	23	63	7	120
Północny (Gdańsk)	10	20	62	7	143
Południowy (Katowice)	10	25	60	5	257
Południowo-wschodni (Kraków)	3	18	70	9	244
Środkowowschodni (Lublin)	4	24	71	1	103
Środkowozachodni (Poznań)	7	17	76	0	195
Południowo-zachodni (Wrocław)	4	19	73	3	176
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	7	22	64	6	625
Zasadnicze zawodowe	4	17	72	6	371
Średnie	7	24	66	3	396
Wyższe	9	23	61	7	105
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>					
Inteligencja, kadra kierownicza	8	19	67	5	83
Pozostali umysłowi	8	26	62	4	307
Pracownicy handlu i usług	4	21	72	4	102
Robotnicy wykwalifikowani	6	21	68	5	382
Robotnicy niewykwalifikowani	7	24	63	6	241
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	12	23	56	8	64
Rolnicy	3	16	74	7	257
Prywatni przedsiębiorcy	12	23	59	5	56
<u>Dochody osobiste respondenta</u>					
Do 450 tys. zł	1	20	76	3	91
451-700	9	20	62	8	359
701-950	5	20	69	6	274
951-1200	7	20	68	5	284
1201-1450	3	22	71	4	185
1451-1700	5	27	63	5	101
1701-1950	6	29	63	3	70
1951-2200	5	25	64	5	59
Powyżej 2200 tys. zł	18	23	55	4	73
<u>Ocena warunków materialnych</u>					
Złe	3	13	80	5	556
Średnie	6	26	62	6	762
Dobre	21	31	44	5	180
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
NSZZ "Solidarność"	5	22	71	2	147
Skupionych w OPZZ	1	16	83	0	82
Innych	7	29	59	5	42
Nie należący do żadnych	7	22	65	6	1218
<u>Kierunek rozwoju sytuacji w kraju</u>					
Dobry	13	34	51	3	568
Zły	2	12	82	4	555
Trudno powiedzieć	4	18	67	11	375

Tabela 3

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Czy w ciągu najbliższych dwóch lat, Pana(i) zdaniem, materialne warunki życia ludzi: poprawią się, nie zmienią się, czy też pogorszą?</i>				Liczba osób
	poprawią się	nie zmienią się	pogorszą się	brak opinii	
Ogółem	35	18	29	18	1499
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	39	17	29	15	716
Kobiety	31	19	29	21	783
<u>Wiek</u>					
Do 24	38	17	26	19	175
25-29	27	25	22	25	138
30-39	33	21	31	14	358
40-49	35	17	31	17	268
50-59	35	17	31	17	223
60 lat i więcej	37	13	28	22	337
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	27	18	33	22	628
Miasto	40	18	26	16	871
<u>Wielkość miasta</u>					
Do 20 tys.	38	15	30	17	179
21-100	40	20	24	16	254
101-500	36	19	27	18	252
501 tys. i więcej mieszkańców	46	19	23	12	186
<u>Region</u>					
Środkowy (Warszawa)	38	15	32	14	262
Północno-wschodni (Białystok)	34	16	27	23	120
Północny (Gdańsk)	34	27	24	16	143
Południowy (Katowice)	35	23	22	20	256
Południowo-wschodni (Kraków)	28	17	33	22	244
Środkowowschodni (Lublin)	24	14	26	36	103
Środkowozachodni (Poznań)	38	12	35	14	195
Południowo-zachodni (Wrocław)	40	20	29	10	176
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	32	15	32	21	625
Zasadnicze zawodowe	35	19	25	20	372
Średnie	34	21	29	16	395
Wyższe	49	20	22	9	105
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>					
Inteligencja, kadra kierownicza	47	24	18	11	83
Pozostali umysłowi	36	18	28	18	306
Pracownicy handlu i usług	44	22	15	20	102
Robotnicy wykwalifikowani	35	20	26	19	383
Robotnicy niewykwalifikowani	39	14	32	15	241
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	30	17	31	22	64
Rolnicy	22	16	40	22	257
Prywatni przedsiębiorcy	41	21	23	14	56
<u>Dochody osobiste respondenta</u>					
Do 450 tys.zł	25	16	44	14	91
451-700	33	14	30	24	359
701-950	36	16	33	15	274
951-1200	34	19	28	20	285
1201-1450	32	23	21	24	185
1451-1700	41	24	23	13	101
1701-1950	40	24	24	11	70
1951-2200	36	24	26	14	58
Powyżej 2200 tys.zł	42	16	30	11	73
<u>Ocena warunków materialnych</u>					
Złe	28	16	37	19	557
Średnie	35	19	26	20	761
Dobre	53	18	16	13	180
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
NSZZ "Solidarność"	42	18	24	16	147
Skupionych w OPZZ	30	22	35	12	82
Innych	31	26	26	17	42
Nie należący do żadnych	34	18	29	19	1218
<u>Kierunek rozwoju sytuacji w kraju</u>					
Dobry	57	18	14	10	569
Zły	19	17	46	18	555
Trudno powiedzieć	25	19	25	31	374

Tabela 4

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Co Pan(i) sądzi o polityce socjalnej rządu? Czy o ludzi żyjących w najtrudniejszych warunkach rząd troszczy się, Pana(i) zdaniem, za bardzo, wystarczająco, czy też za mało?</i>			Liczba osób
	za bardzo	wystarczająco	za mało	
Ogółem	2	18	77	1493
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	2	20	76	712
Kobiety	3	17	78	781
<u>Wiek</u>				
Do 24	1	11	84	175
25-29	1	20	77	138
30-39	3	21	74	356
40-49	3	19	78	268
50-59	2	16	80	220
60 lat i więcej	3	19	74	336
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	3	18	77	627
Miasto	2	19	77	866
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20 tys.	2	20	77	178
21-100	2	16	79	253
101-500	4	18	76	250
501 tys. i więcej mieszkańców	2	22	74	185
<u>Region</u>				
Środkowy (Warszawa)	2	21	75	260
Północno-wschodni (Białystok)	4	14	77	119
Północny (Gdańsk)	4	26	69	142
Południowy (Katowice)	2	24	71	255
Południowo-wschodni (Kraków)	2	15	79	244
Środkowowschodni (Lublin)	0	11	89	103
Środkowozachodni (Poznań)	3	19	79	194
Południowo-zachodni (Wrocław)	3	12	85	176
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	2	15	81	624
Zasadnicze zawodowe	2	15	80	369
Średnie	3	21	75	393
Wyższe	8	35	56	105
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	10	43	46	82
Pozostali umysłowi	2	19	78	305
Pracownicy handlu i usług	1	16	83	102
Robotnicy wykwalifikowani	2	18	78	381
Robotnicy niewykwalifikowani	0	14	84	240
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	8	14	78	64
Rolnicy	3	17	76	256
Prywatni przedsiębiorcy	5	18	73	56
<u>Dochody osobiste respondenta</u>				
Do 450 tys. zł	3	10	81	91
451-700	2	11	86	356
701-950	2	21	75	273
951-1200	1	18	77	285
1201-1450	1	18	80	184
1451-1700	5	30	63	101
1701-1950	7	30	63	70
1951-2200	7	19	74	58
Powyżej 2200 tys. zł	4	32	61	72
<u>Ocena warunków materialnych</u>				
Złe	0	9	88	554
Średnie	3	22	73	758
Dobre	6	29	61	180
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>				
Należący do:				
NSZZ "Solidarność"	2	24	72	147
Skupionych w OPZZ	7	11	82	82
Innych	2	19	79	42
Nie należący do żadnych	2	18	77	1212
<u>Kierunek rozwoju sytuacji w kraju</u>				
Dobry	3	26	67	567
Zły	2	12	85	551
Trudno powiedzieć	1	15	81	374

Tabela 5

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Czy ogólna sytuacja Pana(i) i Pana(i) rodziny w ciągu ostatnich kilku miesięcy poprawiła się, pogorszyła, czy też nie zmieniła się?</i>			Liczba osób
	poprawiła się	pogorszyła się	nie zmieniła się	
Ogółem	12	46	40	1499
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	12	45	42	715
Kobiety	12	47	39	784
<u>Wiek</u>				
Do 24	18	36	45	175
25-29	8	42	45	139
30-39	9	51	39	358
40-49	12	48	38	268
50-59	9	52	37	223
60 lat i więcej	15	41	41	336
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	7	54	36	629
Miasto	15	39	44	870
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20 tys.	14	41	43	179
21-100	15	37	47	253
101-500	18	39	41	252
501 tys. i więcej mieszkańców	13	42	43	186
<u>Region</u>				
Środkowy (Warszawa)	8	51	40	261
Północno-wschodni (Białystok)	8	46	42	120
Północny (Gdańsk)	13	43	43	143
Południowy (Katowice)	16	33	48	257
Południowo-wschodni (Kraków)	9	50	39	244
Środkowowschodni (Lublin)	5	64	27	103
Środkowozachodni (Poznań)	16	40	43	195
Południowo-zachodni (Wrocław)	16	48	34	176
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	11	48	38	624
Zasadnicze zawodowe	9	50	40	372
Średnie	15	41	42	396
Wyższe	16	33	49	105
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	17	30	52	83
Pozostali umysłowi	14	40	45	307
Pracownicy handlu i usług	14	52	34	101
Robotnicy wykwalifikowani	12	45	40	383
Robotnicy niewykwalifikowani	13	46	41	241
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	11	42	45	64
Rolnicy	3	58	34	257
Prywatni przedsiębiorcy	23	37	37	56
<u>Dochody osobiste respondenta</u>				
Do 450 tys.zł	4	60	35	91
451-700	12	50	35	359
701-950	7	51	40	273
951-1200	11	49	37	285
1201-1450	13	44	42	185
1451-1700	14	42	43	101
1701-1950	11	30	56	70
1951-2200	19	25	54	59
Powyżej 2200 tys.zł	31	12	52	73
<u>Ocena warunków materialnych</u>				
Złe	3	67	28	557
Średnie	12	38	48	761
Dobre	38	10	48	180
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>				
Należący do:				
NSZZ "Solidarność"	14	46	39	147
Skupionych w OPZZ	12	57	30	82
Innych	24	31	45	42
Nie należący do żadnych	11	45	41	1218
<u>Kierunek rozwoju sytuacji w kraju</u>				
Dobry	22	28	49	568
Zły	4	64	30	555
Trudno powiedzieć	7	47	43	375

Tabela 6

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Jak Pan(i) przewiduje, czy w ciągu najbliższych kilku miesięcy ogólna sytuacja Pana(i) i rodziny: poprawi się, pogorszy, czy też nie zmieni się?</i>				Liczba osób
	poprawi się	pogorszy się	nie zmieni się	brak opinii	
Ogółem	19	25	40	17	1494
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	21	24	40	15	712
Kobiety	16	26	39	18	782
<u>Wiek</u>					
Do 24	27	26	37	10	175
25-29	15	25	36	24	137
30-39	18	26	41	15	355
40-49	17	26	42	15	268
50-59	20	22	39	19	223
60 lat i więcej	18	23	40	18	336
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	13	30	37	20	627
Miasto	23	21	41	14	867
<u>Wielkość miasta</u>					
Do 20 tys.	18	21	40	21	179
21-100	24	21	42	13	251
101-500	21	24	41	14	251
501 tys. i więcej mieszkańców	31	18	41	10	186
<u>Region</u>					
Środkowy (Warszawa)	22	26	35	17	259
Północno-wschodni (Białystok)	21	27	32	20	119
Północny (Gdańsk)	13	25	46	15	142
Południowy (Katowice)	25	25	35	14	257
Południowo-wschodni (Kraków)	11	24	45	19	243
Środkowowschodni (Lublin)	7	38	24	31	103
Środkowozachodni (Poznań)	25	20	47	8	195
Południowo-zachodni (Wrocław)	18	19	48	15	176
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	18	24	38	20	624
Zasadnicze zawodowe	16	28	37	19	371
Średnie	22	25	41	12	395
Wyższe	21	22	52	6	102
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>					
Inteligencja, kadra kierownicza	26	10	55	10	82
Pozostali umysłowi	21	27	40	12	307
Pracownicy handlu i usług	18	31	40	12	101
Robotnicy wykwalifikowani	19	21	39	20	382
Robotnicy niewykwalifikowani	22	24	39	15	241
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	22	19	48	11	64
Rolnicy	9	33	35	23	257
Prywatni przedsiębiorcy	21	19	45	15	53
<u>Dochody osobiste respondenta</u>					
Do 450 tys.zł	12	34	33	21	91
451-700	20	27	35	18	358
701-950	17	29	38	15	273
951-1200	13	26	44	17	283
1201-1450	27	23	33	17	185
1451-1700	18	17	53	12	100
1701-1950	20	10	54	16	70
1951-2200	22	19	31	28	58
Powyżej 2200 tys.zł	27	15	49	8	73
<u>Ocena warunków materialnych</u>					
Złe	15	35	33	16	556
Średnie	18	20	44	18	760
Dobre	33	11	42	14	177
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
NSZZ "Solidarność"	19	24	43	14	147
Skupionych w OPZZ	13	33	41	12	82
Innych	24	14	48	14	42
Nie należą do żadnych	19	24	39	17	1213
<u>Kierunek rozwoju sytuacji w kraju</u>					
Dobry	33	11	44	12	566
Zły	9	39	38	14	553
Trudno powiedzieć	12	24	36	27	375

Tabela 7

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Jaka była sytuacja finansowa Pana(i) rodziny w lutym?</i>			Liczba osób
	wystarczyło, można było nawet zaoszczędzić	wystarczyło ledwo, ledwo	zabrakło, trzeba było sięgnąć do oszczędności lub pożyczyć	
Ogółem	12	59	29	1497
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	14	57	29	715
Kobiety	10	62	28	782
<u>Wiek</u>				
Do 24	10	59	31	175
25-29	14	51	35	139
30-39	10	56	33	358
40-49	15	55	30	267
50-59	10	60	30	223
60 lat i więcej	12	70	18	335
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	7	61	32	627
Miasto	15	58	26	870
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20 tys.	10	69	21	178
21-100	18	57	25	254
101-500	16	57	27	252
501 tys. i więcej mieszkańców	16	52	32	186
<u>Region</u>				
Środkowy (Warszawa)	15	58	27	262
Północno-wschodni (Białystok)	9	59	32	120
Północny (Gdańsk)	14	58	28	143
Południowy (Katowice)	15	62	23	257
Południowo-wschodni (Kraków)	7	57	35	242
Środkowowschodni (Lublin)	7	75	18	103
Środkowozachodni (Poznań)	11	51	38	195
Południowo-zachodni (Wrocław)	12	62	26	175
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	6	63	31	623
Zasadnicze zawodowe	10	60	31	371
Średnie	16	57	26	396
Wyższe	39	46	15	105
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	40	51	10	83
Pozostali umysłowi	16	60	23	307
Pracownicy handlu i usług	9	72	19	102
Robotnicy wykwalifikowani	11	58	31	383
Robotnicy niewykwalifikowani	5	61	35	241
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	6	48	45	64
Rolnicy	5	64	31	255
Prywatni przedsiębiorcy	25	45	29	55
<u>Dochody osobiste respondenta</u>				
Do 450 tys.zł	1	48	50	91
451-700	6	63	31	357
701-950	5	64	31	274
951-1200	10	60	29	285
1201-1450	12	58	30	185
1451-1700	20	60	20	101
1701-1950	19	67	14	70
1951-2200	24	60	15	58
Powyżej 2200 tys.zł	56	31	12	73
<u>Ocena warunków materialnych</u>				
Złe	2	52	46	557
Średnie	10	69	21	759
Dobre	52	42	7	180
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>				
Należący do:				
NSZZ "Solidarność"	10	59	31	147
Skupionych w OPZZ	10	55	35	82
Innych	12	62	26	42
Nie należący do żadnych	12	60	28	1216
<u>Kierunek rozwoju sytuacji w kraju</u>				
Dobry	19	57	24	569
Zły	6	60	34	554
Trudno powiedzieć	9	63	29	373

Tabela 8

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Co jest obecnie bardziej dokuczliwe dla Pana(i) i Pana(i) rodziny: brak pieniędzy, czy braki w zaopatrzeniu?</i>				Liczba osób
	brak pieniędzy	braki w zaopatrzeniu	jedno i drugie	ani jedno, ani drugie	
Ogółem	87	1	4	8	1500
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	87	1	4	8	716
Kobiety	87	1	3	8	784
<u>Wiek</u>					
Do 24	86	1	9	5	175
25-29	89	2	4	5	139
30-39	90	1	3	5	358
40-49	87	0	2	10	268
50-59	85	1	5	8	223
60 lat i więcej	83	0	3	14	337
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	92	0	4	3	629
Miasto	83	1	4	12	871
<u>Wielkość miasta</u>					
Do 20 tys.	87	1	2	9	179
21-100	83	2	3	12	254
101-500	83	2	5	10	252
501 tys. i więcej mieszkańców	78	0	5	17	186
<u>Region</u>					
Środkowy (Warszawa)	84	1	3	12	262
Północno-wschodni (Białystok)	88	0	2	9	120
Północny (Gdańsk)	89	1	3	6	143
Południowy (Katowice)	85	2	6	8	257
Południowo-wschodni (Kraków)	86	1	5	8	244
Środkowowschodni (Lublin)	89	0	7	4	103
Środkozachodni (Poznań)	88	1	3	8	195
Południowo-zachodni (Wrocław)	90	0	2	8	176
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	88	0	5	6	625
Zasadnicze zawodowe	91	0	4	5	372
Średnie	86	1	3	9	396
Wyższe	66	4	1	29	105
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>					
Inteligencja, kadra kierownicza	71	1	1	26	83
Pozostali umysłowi	82	1	4	13	307
Pracownicy handlu i usług	97	1	1	1	102
Robotnicy wykwalifikowani	89	1	3	7	383
Robotnicy niewykwalifikowani	87	0	7	5	241
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	91	0	2	8	64
Rolnicy	90	0	5	4	257
Prywatni przedsiębiorcy	79	4	5	12	56
<u>Dochody osobiste respondenta</u>					
Do 450 tys.zł	96	0	2	2	91
451-700	90	1	4	4	359
701-950	89	0	5	5	274
951-1200	88	2	4	6	285
1201-1450	90	0	1	9	185
1451-1700	83	0	4	13	101
1701-1950	81	1	4	13	70
1951-2200	80	3	3	14	59
Powyżej 2200 tys.zł	52	0	4	44	73
<u>Ocena warunków materialnych</u>					
Złe	94	1	5	0	557
Średnie	90	1	3	6	762
Dobre	51	2	6	41	180
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
NSZZ "Solidarność"	88	1	3	7	147
Skupionych w OPZZ	82	1	7	10	82
Innych	88	0	0	12	42
Nie należący do żadnych	87	1	4	8	1219
<u>Kierunek rozwoju sytuacji w kraju</u>					
Dobry	79	1	4	15	569
Zły	91	1	4	4	555
Trudno powiedzieć	91	0	3	5	375

Tabela 9

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Jak Pan(i) ocenia swoje (rodziny) warunki materialne?</i>			Liczba osób
	złe	średnie, przeciętne	dobrze	
Ogółem	37	51	12	1499
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	36	51	13	716
Kobiety	38	50	11	783
<u>Wiek</u>				
Do 24	39	48	13	175
25-29	43	44	13	139
30-39	34	56	11	357
40-49	38	45	16	268
50-59	38	53	8	223
60 lat i więcej	36	52	12	337
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	46	47	6	629
Miasto	31	53	16	870
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20 tys.	33	57	10	179
21-100	32	52	16	253
101-500	29	53	18	252
501 tys. i więcej mieszkańców	28	52	20	186
<u>Region</u>				
Środkowy (Warszawa)	41	46	12	261
Północno-wschodni (Białystok)	37	58	5	120
Północny (Gdańsk)	28	57	15	143
Południowy (Katowice)	31	53	15	257
Południowo-wschodni (Kraków)	40	49	11	244
Środkowowschodni (Lublin)	42	50	8	103
Środkozachodni (Poznań)	39	48	13	195
Południowo-zachodni (Wrocław)	38	49	12	176
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	45	48	7	625
Zasadnicze zawodowe	44	49	7	371
Średnie	24	58	17	396
Wyższe	17	44	39	105
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	13	47	40	83
Pozostali umysłowi	26	56	18	307
Pracownicy handlu i usług	30	64	6	102
Robotnicy wykwalifikowani	39	54	7	383
Robotnicy niewykwalifikowani	48	43	8	241
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	47	47	6	64
Rolnicy	49	45	5	257
Prywatni przedsiębiorcy	13	49	38	55
<u>Dochody osobiste respondenta</u>				
Do 450 tys.zł	72	24	3	91
451-700	55	41	5	359
701-950	41	51	8	274
951-1200	35	56	9	285
1201-1450	25	66	9	184
1451-1700	19	61	20	101
1701-1950	13	70	17	70
1951-2200	7	63	30	59
Powyżej 2200 tys.zł	5	29	66	73
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>				
Należący do:				
NSZZ "Solidarność"	35	54	12	147
Skupionych w OPZZ	37	51	12	82
Innych	17	79	5	42
Nie należący do żadnych	38	50	12	1218
<u>Kierunek rozwoju sytuacji w kraju</u>				
Dobry	25	57	19	569
Zły	48	46	7	555
Trudno powiedzieć	41	50	10	374